

**SZENT ISTVÁN
EGYETEM**

A társadalmi felzárkóztatás interdiszciplináris összefüggései II.

**A felsőoktatási minőségbiztosítást meghatározó
egyeb tényezők összehasonlító vizsgálata
Magyarország és Oroszország között**

**Herczeg Boglárka
PhD jelölt**

Szent István Egyetem,

„AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA ÚNKP-18-3 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT”

Bemutakozás

- **SZIE, Gazdálkodás és Szervezéstudományok
Doktori Iskola:**
 - 2017: doktorjelölt
 - Kutatási terület: *A minőség- és környezettudatosság szerepe és jelentősége, valamint a fenntartható fejlesztési elvek tudatosításának gyakorlati kérdései a hazai felsőoktatási intézményekben*
- **Témaválasztás inspirációja**
 - PhD kutatási témám
 - Moszkvai élmények
 - SZIE Egyetemi Minőségügyi Központ

A kutatás célkitűzése

1. Az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjait és irányelveit tartalmazó dokumentum (ESG 2015) követelményeinek értelmezése és alkalmazása mutat-e eltérést az Európai Unió tagállamai, valamint az Európai Felsőoktatási Térséghez (EFT) tartozó, de nem Európai Uniói államok között?
 - a. A Bologna-rendszer bevezetési körülményeinek vizsgálata Magyarország és Oroszország viszonylatában
 - b. Felsőoktatási intézmények akkreditációs eljárásrendjeinek vizsgálata

Az Európai Felsőoktatási térség

Az Európai Felsőoktatási Térség tagországai (48 db) 2018-ban

Az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei (ESG 2015)

1.1 Minőségbiztosítási politika

1.2 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása

1.9 A képzési programok folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjai és irányelvei (ESG 2015)

1.5 Oktatók

1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

1.7 Információkezelés

1.8 Nyilvános információk

1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

A kutatás célkitűzése

1. Az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának standardjait és irányelveit tartalmazó dokumentum (ESG 2015) követelményeinek értelmezése és alkalmazása mutat-e eltérést az Európai Unió tagállamai, valamint az Európai Felsőoktatási Térséghez (EFT) tartozó, de nem Európai Uniói államok között?
 - a. A Bologna-rendszer bevezetési körülményeinek vizsgálata Magyarország és Oroszország viszonylatában
 - b. Felsőoktatási intézmények akkreditációs eljárásrendjeinek vizsgálata

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

A kutatás eredményei

A Bologna-rendszerű magyar felsőoktatási rendszer

- A Bologna Nyilatkozat aláírója hazánk (1999.)
 - alapelvek tényleges bevezetése a **határidőket betartva** valósult meg
- EFT alapelvek:
 - Háromlépcsős oktatási folyamat
 - 2004-ben kezdődött meg a fokozatos áttérés a **3 ciklusú felsőoktatási rendszerre** (alap- és mesterképzés, valamint doktori képzés)
 - Mobilitás – kreditrendszer
 - **kredit-rendszer kötelező bevezetésének határideje:** 2002. szeptember 1.

Az Orosz Föderáció felsőoktatási struktúrája a Bologna-rendszer aspektusából

- 2003. óta a bolognai folyamat része
 - Nem tagja az EU-nak, az EFT-hez történő csatlakozás is **inkább tekinthető formainak**
 - alapelvek tényleges bevezetése **csak fokozatosan, lassú ütemben**
- EFT alapelvek:
 - Háromlépcsős oktatási folyamat
 - 2007. október: törvény által biztosított a felsőoktatási rendszer átalakításának megkezdése (3. szint a „specialista” képzési szint)
 - Mobilitás – kreditrendszer
 - támogató **kreditrendszer** széleskörű bevezetése nem valósult meg, **szinte teljes egészében hiányzik**

Bologna-rendszerű hazai felsőoktatási akkreditálási folyamat

- Az 1993. évi LXXX. Felsőoktatási Törvény: *Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságot (MAB)*
 - 19/2012. (II. 22.) Korm. rendelet: a MAB közhasznú, szakértő testület, mely a felsőoktatási intézményekben folyó képzéseket az ESG szerint akkreditálja.
 - Rendszeres (5 évenkénti) minőséghitelesítési eljárás lefolytatása (intézmény akkreditáció):
 - Párhuzamos programakkreditációs eljárás:
 - **fenntartói megrendelés alapján**, egy-egy tudományterülethez tartozó képzések részletes **szakmai és minőségi vizsgálatát** jelenti, az egész országra kiterjedően, **egyidőben** (párhuzamosan) végezve.
 - a legújabb akkreditációs eljárásrend kialakítása során a MAB arra törekedett, hogy az **intézményi és a szak akkreditációs követelmények egy eljárás során érvényesüljenek.**

A felsőoktatási akkreditálás rendszere az Orosz Föderációban

- A felsőoktatási intézmények akkreditálásának tekintetében **két különálló, párhuzamos rendszer** működik
 - **Állami akkreditáció (állami normák)**
 - oktatási intézmények állami akkreditációját 1992-es Oktatásügyi szövetségi törvény írta elő
 - felelős szövetségi testület: Oktatási és Tudományügyi Szövetségi Szolgálat (РОСОБРНАДЗОР)
 - **Szakmai nyilvános akkreditáció (állami normák + ESG)**
 - kimagasló orosz és külföldi szaktekintélyek
 - középpontban szakmaiság és hallgató központúság

Következtetések és javaslatok

A Bologna-rendszer bevezetésének körülményeinek összevetéséhez

- **Oroszországnak** egyre sürgetőbb az ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) alapú, egész országra kiterjedő, **kredit-rendszerének kiépítése**, mely segítené:
 - az egységes, minden felsőoktatási intézményben megvalósuló, **több szintű oktatási rendszer** megszilárdulását,
 - kaput nyitna a **doktori képzési** rendszer kiépítéséhez,
 - megteremteni a hallgatói **mobilitást**, **átjárhatóságot** és **rugalmasságot** országon belül és kívül.

Az akkreditációs eljárásrendek összevetéséhez

- **Oroszország** területén is működik az ESG-n alapuló akkreditációs rendszer, azonban megítélésünk szerint a rendszer iránti **elkötelezettségének mértéke messze elmarad Magyarorszáéhoz képest.**
- Segítve az oktatói/kutatói, valamint a hallgatói mobilitást, előre lépést jelenthet a **kötelező akkreditációs rendszerének ESG szerinti átalakítása.**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Herczeg Boglárka
Herczeg.Boglarka@emk.szie.hu